

ARNHEMSE SCOURANT.

De prijs deser Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is 5 in de drie maanden.

ZATURDAG 11 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentiën is, per lijn en tegeveer vijf regels, f1.00, en voor elken regel tegeveer 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Spanje.

De generaal ~~van~~ door den telegraaf naar Madrid onthouden, is er thans aangekomen en was, luidens de jongste berigten, belast met de zamenstelling van een nieuw ministerie. Er schijnt dus eenig resultaat op handen van die pijnlijke erisis, welke, sinds geruimen tijd, al de politieke en maatschappelijke bestanddeelen van het schiereiland doorwoelt.

De Spaansche zaken, verwikkelder dan ooit sedert het huwelijk der koningin en dat der infante, schijnen thans eene ontkenning te raderen; maar niemand zou nog kunnen zeggen van wat aard die zijn zal. Werpen wij intusschen eenen blik op den tegenwoordigen toestand des zwaar beproefden lands; beschouwen wij de gesteldheid van den troon en die der regering, de strekkingen der partijen en de gevoelens der openbare meening.

In Spanje, gelijk in alle monarchale landen, is de troon, wat de koninklijke familie is, gepersonifieerd in den monarch. De koningin ISABELLA leeft in de grootste afzondering; de koningin CHRISTINA bevindt zich te Parijs; de infant don FRANCISCO te St. Sebastiaan; de koning in het Pardo; de voormalige hofbeamten zijn afgezet en vervangen door verwanten en vrienden van den generaal SERRANO. De koningin van Spanje, bezoekt, nimmer door haren echtgenoot vergezeld, bij dag en bij nacht, de omstreken van Madrid, de lanen van Aranjuez, de tuinen van la Granja, de eenzame oorden van Pualar, en te midden der lieden, die haar omgeven, zonder enige roeping of aanspraak daartoe, onderscheidt men eenen man, aan wiens invloed de heillooze politieke verschijnselen worden geweten, waarover Spanje zich schaamt en ergert. De koningin ISABELLA, een zeventien-jarig kind, leeft uitsluitend onderworpen aan de heerschappij van eenen generaal, wiens onbekwaamheid, in Spanje, van even algemeene bekendheid is, als, in Nederland, die van den generaal, die deszelfs buitenlandsche zaken verwaarloost. De dochter van FERDINARD VII is een werktuig, waarvan zich eenerzijde de bankier SALAMANCA, van de andere de generaal SERRANO bedienen, ter bevrediging van schandaalwekkende eerzucht en van belangen, die niet de belangen des lands zijn. De on-

beduidende koning wil roodachtige buiten-sporigheden althans niet bijwonen; de president van den raad is niet geslaagd in zijne pogingen, om dezelve minder opvallend te maken; de pers heeft er zich mede ingelaten; en de hofkwestie ver-toont zich thans omringd van onoverkomelijke zwarigheden, terwijl de verschillende partijen dezelve tot eene Spaansche kwestie hebben gemaakt.

Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi!

Het Spaansche volk, hetwelk den openbaren vrede innig bedreigd ziet, door de dagelijks toenemende verwickelingen dier kwestie, zoekt allerwege eene uitkomst uit den doolhof, waarin zijne regering zich verloor. De Spanjaard, godsdienstig en zedelijk van aard, leeft meer dan elk ander in zijn huisgezin, en eerbiedigt, meer dan elk ander, den huisselijken haard. Volgens de oude wet des lands, mogen man en vrouw niet afgezonderd leven; de verwijdering onder gehuwden is, in Spanje, eene ergerlijke uitzondering, evenzeer gewraakt door de wet, de zeden en de godsdienst. De afzonderlijke levenswijze van den koning en de koningin is dus het schandaal der schandalen. Het volk, welks monarchale gevoelens zich tot nog toe aankanten tegen revolutionaire leerstellingen, moet thans wel, bedeed als het is met constitutionele vrijheden, en aangespoord door de levendige polemiek der partijen, deze hofkwestie onderzoeken. De onverantwoordelijkheid der vorsten bestaat niet meer; de ministeriële mantel is gevallen, en het volk ziet de persoonlijke moraliteit der vorsten naakt voor zich liggen. Van het onderzoek tot het oordeel is de overgang gering. Om tot dat uiterste te komen, om de Spaansche natie er toe te brengen, dat zij de persoonlijke handelingen des vorsten beoordeelt, in weerwil van hare aloude vorsten-vereering, is de verbitterde strijd der partijen, met hunne soms zeer onvoorzigtige verwijten genoegzaam.

De aanhangers van het oude regeringsstelsel, ondersteund door de geestelijkheid, welke de armoede stijft, ontrollen hun bestoven vaandel, aan de liberalen van alle kleur toeroepende: »Ziet daar uw werk; ziet daar uwe monarchie, eenen vorst, en de vruchten uwer beginselen.» De republikeinen, natuurlijke vijanden van het koninklijk gezag, zien met genoegen de verlaging van den troon;

met slim berekenden twijfel hooren zij de verhalen aan, betrekkelijk de schandalen van het paleis; zij vleijen al de luimen der koningin en vernederen zich voor de verwaande ijdelheid van den generaal SERRANO; hopende alzoo in de openbare meening die vereering van den troon te vernietigen, waarop hunne stoutmoedigste pogingen en hunne krachtigste polemiek tot nog toe schipbreuk hebben geleden. De behoudende partij, medegesleept door de discussie, mengt zich ook, niettegenstaande hare beginselen, in deze gevaarlijke polemiek, verzamelt hare krachten en bereidt zich tot den strijd, besloten denzelven tot het uiterste te bestaan. De hof-kwestie houdt derhalve al de partijen in spanning. De Carlismen zien er den val in der constitutionele dynastie; de republikeinen de verlaging der monarchie; de behouders eene groote ramp, die hunne heerschappij den ondergang dreigt.

De favoriet, intusschen, spot met het broeijend onweder, en denkt er niet aan, zijne plaats te ruimen. De koningin speelt met hare kroon, en de heer SALAMANCA, dat is de gepersonifieerde agitatie, speelt met de kroon, met den favoriet en met het land tevens. Een ieder van zijne zijde, allen halsstarrig in hun voornemen, goed of kwaad, zijn aan de uiterste grens gekomen. De koningin wil niet toegeven. SERRANO weigert zich te verwijderen; de koning wil zijne waardigheid behouden; de partijen voeren heftige taal; de ongerustheid verbreidt zich; de verwarring neemt toe; de progressisten staan aan de deur van het kabinet der koningin met hunne burgerwacht en hunne *pronuntiamientos*; de burgeroorlog klettert in de bergen van Catalonië.

In dien stand van zaken, schijnen de partijen te hebben begrepen, dat het uur der materiële kracht gekomen is. De progressisten wenden het oog naar ESPARTERO; de behouders scharen zich om den generaal NARVAEZ, en de Carlismen slagten de soldaten der koningin in de Catalonische engten.

De ontbinding van den generaal NARVAEZ is dus de eerste daadzaak, die eene ontkenning in uitzigt stelt.

De generaal NARVAEZ vertegenwoordigt de gematigde partij en heeft grooten invloed bij het leger. Van den mond en

den arm des generaa's wordt veel verwacht.

De koningin hecht voorwaarden aan hare hereeniging met den koning; men weet niet of onder die voorwaarden ook behoort, dat de generaal SERRANO te Madrid zal blijven. De koning, zegt men, is besloten alles af te wijzen wat zijne waardigheid zou krenken; de heeren SALAMANCA en SERRANO zullen niet ligtelijk afstand doen van hunnen invloed en de plaats die zij bekleeden.

Hoe zal de generaal NARVAEZ zich te midden van zoo verschillende vorderingen, gedragen? Zijne politieke antecedenten doen onderstellen, dat hij beginnen zal met de progressisten af te wijzen; terwijl zijne betrekkingen met de gematigde partij en het leger hem in staat zullen stellen, om de taal der rede te doen hooren aan hen, die de buitensporigheden der koningin aanhitsen of te dienste staan. Mogten de woorden van den generaal NARVAEZ, ondersteund door de morele kracht eener partij, die de meerderheid in de Cortes heeft, en die de voornaamste ambten in de administratie bekleedt, geen gehoor vinden, — zoo zou bezwaarlijk iemand kunnen voorzien, hoe ver de noodlottige gevolgen van wat thans in Spanje omgaat, zich zouden kunnen uitstrekken.

Intusschen is het de vraag, in hoe verre de gematigde partij en de generaal NARVAEZ dit vraagstuk kunnen oplossen; welke de werking is der vreemde diplomatie, en wat dezelve tot uitkomsten zou kunnen hebben.

Slaagt de generaal NARVAEZ in het samenstellen van een ministerie en gedraagt hij zich met vastberadenheid, zoo zal vermoedelijk alles, voor het oogenblik ten minste, zich naar deszelfs bepalingen voegen. De generaal SERRANO zal Madrid verlaten; de koning in het paleis terugkeeren; er zal een nieuw gematigd kabinet worden zamengesteld; men zal tijd winnen, maar het vraagstuk zal niet opgelost zijn.

Spanje zal zich voortdurend in de onzekerheid bevinden omtrent het gebruik, hetwelk er van de koninklijke prerogativen zal worden gemaakt en in wat handen dezelve zullen overgaan. Deze onzekerheid zal de gisting onderhouden, waarvan vreemde intrigues niet verzuimen zullen partij te trekken. Men kan zich dus voorbereiden, de zamenspanningen der partijen weder te zien beginnen. Het bestuur van den generaal NARVAEZ zal steeds in het paleis, in de Cortes en misschien in open veld te kampen hebben.

Kortom, het is mogelijk, dat de invloed van meergemelden generaal, blijft de wispelturige koningin hem haar vertrouwen schenken, voor eenigen tijd een rustpunt daarstelle in de Spaansche kwestie; doch ook dan zal die invloed alleen niet toereikend zijn, om dezelve te beslechten. De hofkwestie, gelijk zij thans is, of gelijk zij door vreemde diplomatie zal worden, is een Europeesch vraagstuk,

welks uitkomsten onberekenbaar zijn, en dat, overgelaten aan de kansen van een burgeroorlog of aan de streken eener diplomatische intrigue, Europa terugbrengen kan in de verwikkeling, waarin haar de erfopvolging van KAREL II bragt.

(Wij schreven dit artikel vóór dat het bekend was, dat de poging van den generaal NARVAEZ om een ministerie te vormen op den onwil der koningin gestuit was. Wij vinden het niet noodzakelijk deswege daarin verandering te brengen, alzo die mislukking zelve ons oordeel omtrent Spanjes toestand schijnt te bevestigen.)

Buitenlandsche berigten.

ITALIË.

Rome, 28 aug. De vicaris-generaal, de kardinaal Patricci, heeft eene kerkelijke bekendmaking uitgevaardigd, waarbij, in naam van Zijne Heiligheid voor alle kerken en oratoriën, aan de Madonna gewijd, eene voor- en nadienat bepaald wordt bij gelegenheid van haar op den 8sten september invallend verjaarsfeest. Daaraan zullen gepaard zijn zeventdaagsche gebeden om hulp en bijstand onder de tegenwoordige omstandigheden.

De dagbladen deelen den staat der financiën van den kerkelijken staat mede. Het tekort wordt op 1½ millioen scudi berekend. Men heeft getracht om met Rothschild te Napels eene geldleening aan te gaan; maar zij is niet tot stand gekomen. Waarschijnlijk is hieraan de daling der Romeinsche effecten op de beurs te Parijs toe te schrijven.

Te Mucerata heeft eene opschudding wegens de granen plaats gehad. De volksmeigte heeft den prijs daarvan zelf bepaald, en de maat opgegeven, welke geen koper mag te boven gaan.

Livorno, 29 aug. Gedurig worden hier losse gedrukte blaadjes verspreid, waarbij eene wapening en eendragt tusschen volk en vorst aanbevolen wordt. Gisteren werd zoodanig blaadje op den vollen dag in de voornaamste straten aangeplakt. Beambten van politie, die ze wilden afscheuren, werden naar hunne wijk teruggedreven, en vervolgens tegenover het paleis van den gouverneur eene dergelijke oproeping aangeplakt. Des avonds had er een volksoploop plaats waarbij het geroep om burgerwapening, en de kreet van »weg met de Duitschers" zich onderscheidde.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 7 sept. De inwoners van Rimini hebben even als die van Bologna, den paus een adres aangeboden, waarbij zij hem hunne bereidwilligheid betuigen, om zijne regering in allen deele te ondersteunen. De aldaar in bezetting liggende pausselijke troepen waren den 21sten onverwachts opgebroken, en onder het vreugdegejuich van een deel der bevolking vertrokken. Werwaarts zij zich hadden begeven, wordt niet gemeld.

De als verspieder in Toepane gevangen genomen Minardi, door de regering daar te lande aan de pausselijke uitgeleverd, is in Rome aangekomen en op het kasteel St. Angelo in verzekerde bewaring gesteld. — Hij is onderweg door sommigen zeer kwalijk bejegend en heeft zich daar hoogelijk over beklagt.

Een Zuid-Duitsch blad meldt, dat de Nederlandsche regering is toegetreden tot het onlangs genomen besluit der commissie voor de Rijnvaart, dat van ladige vaartuigen op dien stroom, van den 1sten oktober af, geene rechten zullen worden gevorderd.

Naar het zich laat aanzien, zal bij de geestelijkheid in de Rijnlanden de krijg der aanhangers van Hermes tegen zijne tegenstanders worden hervat. De justitie-raad Stupp heeft openlijk aangekondigd, dat hij, naar aanleiding van de laatste pausselijke breve, serkung, in een bepaald daartoe ingerigt geschrift, den aard en strekking van de hermesiaansche beginselen in t breedte zal uiteen zetten en verdedigen.

ZWITSERLAND.

Bern, 4 sept. Gisteren heeft de landdag de voorstellen van Zurich ten aanzien van de jezuiten met

de gewone meerderheid van 12½ stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd, behalve de 7 kantons, de standen Neuchâtel, Basle, Appenzell, alzo 8½ stemmen. Die voorstellen van den volgenden inhoud: »De bondgenootschapelijke landdag, overwegende dat artikel 1 en 2 van het bondsverdrag recht en plicht van den landdag te debatteren, om voor de inwendige veiligheid en having der rust en orde te zorgen; overwegende, dat deze door de jezuiten in gevaar gebracht en inzonderheid hun aanwezig in een voorzigtig kanton met de rust en orde in het bondgenootschap onbestaanbaar is, — besluit: 1o. de landdag te bondshalve tusschen beide te komen; 2o. Lucerne, Schwyz, Freiburg en Wallis behooren uitgenodigd te worden om de jezuiten te verwijderen; 3o. toekomstige opnemng van deze orde wordt verboden.

ENGELAND.

Londen, 6 sept. De Fransche gezant, hertog Broglie, is om gewichtige redenen, echter van zonderen aard, naar Parijs vertrokken.

Sommige personen, die groot belang stellen in de verkiezing van den baron Rothschild, tot lid van het Lagerhuis, hebben te dien opzichte het gevoelen van den heer Egan, een beroemd advocaat bij de hofkanselarij. Het gevoelen van den rechtsgeleerde kwam hierop neder, 1o. dat de baron Rothschild, als zijnde in den behoorlijken leeftijd gekozen tot lid van het Parlement voor de County van Londen, daarvan niet kan uitgesloten worden omdat hij de joodsche godsdienst bejijdt; 2o. dat de gekozen van rechtswege vrijheid heeft om den eed op de joodsche wijze af te leggen, dat is op het oude testament en 3o. dat de eed door den baron Rothschild wettig kan geschieden, met weglating van de gedeelte der formule, dat alleen door christenen kan worden gebezigd. De bekwame rechtsgeleerde staat zijn gevoelen met een aantal bewijzen, en voerde onderscheiden schrijvers en regterlijke beslissingen aan om te bewijzen, dat de godsdienstige gebruiken en gewoonten der joden gedurende meer dan 700 jaar ontzien en voor de rechtbanken van kracht zijn geweest; dat, zo dikwijls een lid van de joodsche godsdienst voor den eed van een wet of uitspraak, hij wel heeft mogen doen op zijn bybel, d. i. op het Oude Testament; dat hun dit reeds onder koning Jan, in het jaar 1200, was toegestaan en dat zulks door geen wet of ordonnantie hoegenaamd, was vernietigd.

Te Birmingham is eene fabriek van valsche Turksche munt ontdekt. Door den heer Zohrab, consuli-generaal van het Turksch gezantschap, gewaarschuwd, heeft de politie zekeren Eduard Darwin gearresteerd, in wiens woning men negen vaten valsche Turksche munt, ten bedrage van £ 95 000, heeft gevonden. Darwin zal in de volgende assise te Warwich terecht staan.

De opperrabijn van Engeland heeft volgens de Hebreeuwse wet elken Israëliet in den ban gedaan die of rechtstreeks of door een tusschenpersoon een huis van ontucht hield. Die zich hieraan schuldig maakt, wordt geweerd uit de synagoge, behoort niet tot het volk van Israël, mag noch zelf, noch zijne kinderen volgens joodsche gebruiken een huwelijk aangaan; er zal geen godsdienstige plegtigheid, noch bij de geboorte van een zinner kinderen, noch bij zijn dood gevierd mogen worden; hij wordt voor geloos verklaard, er zal geen gebed voor de rust zijner ziel uitgesproken worden, en hij mag niet bij zijne vaderen begraven worden.

FRANKRIJK.

Parijs, 6 sept. Men verzekert, dat in de gewichtige betrekking van ambassadeur van Frankrijk aan het hof van Spanje is voorzien door de benoeming als zoodanig van den heer de Bacourt, welke eenige jaren geleden, als gevolmagtigd minister te Washington heeft geresideerd. De genoemde staatsman is een kweekeling uit de school van prins Talleyrand, en was gedurende deszelfs ambassade in Engeland langen tijd zijn eerste secretaris van legatie.

Parijs, 7 sept. Tegen het einde der beurs werd het gerucht verbreid dat te Toulon 7,000 man troepen gereed stonden, om naar Civita Vecchia te worden ingescheept; in het geval dat de Oostenrijkers eene nieuwe beweging binnen den kerkelijken staat mochten maken. Men voegde er bij dat 120,000 Oostenrijkers op

de grenzen van Opper-Lombardye, en kan den kant van Zwitserland en van den kerkelijken staat bij-entrokken.

De ministers van binnenlandse zaken en van marine zijn gisteren alhier teruggekeerd. Kort na hante aankomst is er te St. Cloud een kabinetsraad gehouden.

De heer Guizot moest herwaarts komen om eene conferentie bij te wonen, waarin over de zaken van Italië reeds gehandeld worden. Men meent te kunnen verzekeren, dat er besloten is tot eene zending aan den paus van 12,000 geweren, en dat de heer Rossi belast is met dezelve aan Pius IX aan te bieden en hem de meeste ruimte voor de betaling te laten.

Aan het blad *l'Ami de la Santé* is door eene dame uit Litthauen eene goed geslaagde geneeswijze van den kanker medegedeeld. Om dien te genezen, hoe kwaadaardig hij ook zij, moet men den lijder noodzaken om gedurende 42 dagen, in plaats van zijn gewonen drank, niet anders te gebruiken dan een aftreksel van sassaparilla, en voor voedsel drooge vijgen, dadels en beschuit met wat boter, zonder zout of eenig ander toevoegsel. Dit aftreksel wordt aldus gereed gemaakt: neem twee en een half lood van den besten wortel van sassaparilla, stamp dit tot poeder, en werp dit in een verglaasden pot, die de hoeveelheid van zes glazen kan bevatten, werp er dan de zes glazen water op en sluit den pot met een verglaasde deksel, dat gij met versch meel dicht plakt: laat het vervolgens op een klein vuur tot op de helft verkoken. Daarop filtreert gij het overige en geeft het den lijder op den dag te drinken.

Hierna werpt men andermaal zes glazen water op het dik en laat die eveneens tot op de helft verkoken, opdat de zieke geen gebrek aan drinken zoude hebben, naardien hij, zoolang de behandeling duurt, volstrekt niets anders mag drinken. Deze drank moet dagelijks vernieuwd worden en tijdig geboog gereed zijn, opdat de zieke bij zijn ontwaken daarvan kan gebruik maken. Wat het voedsel betreft is het dagelijksch rantsoen vijgen, rozijnen en dadels van elk 3 lood, en beschuit naar believen; elk ander voedsel is verboden, en de lijder moet zich vooral wachten voor koude en natte voeten.

Men vande volstrekt geene uitwendige middelen aan. Is de zieke binnen 42 dagen niet genezen, dan late men hem 2 of 3 weken rusten, terwijl men hem dan onderwerpen moet aan eenen bijzonderen leefregel en een ligt voedsel moet toedienen, waarin niets mag voorkomen wat scherp, zout of verhittend is. Daarna wordt de behandeling hervat even als in den beginne; en dan kan men zich verzekerd houden, dat voor het einde der behandeling alle kanker zal verdwenen zijn.

In een dagblad van Cork leest men de volgende bijzonderheden over het geslacht van den hertog de Choiseul-Praslin. Een zijner voorvaten, Cesar-Gabriel Choiseul, tot hertog en pair benoemd door zijnen neef Choiseul, minister van Lodewijk XV, was gehuwd met de dochter van den zesden burggraaf van Clara, Charles O'Brien, van een oud Iersch geslacht. Deze burggraaf onderscheidde zich in den slag van Fontenoy, en zijn naam wordt vermeldt in de *Henriade* van Voltaire. Zijne familie, het lot van Jacobus II deelende, had de vijf moeten namen naar Frankrijk. Hij werd in den slag van Marston benoemd tot maarschalk van Frankrijk onder den titel van graaf de Thomond. Hij is de eenige persoon van Iersche afkomst, die ooit tot maarschalk van Frankrijk is benoemd, wanneer men lord Wellington niet rekent, wiens titel van maarschalk in 1820 is geschrapt.

Behalve lord Clare en lord Wellington, die beiden tot Ierland behoorden, vermeldt de geschiedenis ook nog twee Engelschen, die den maarschalks-staf van Frankrijk hebben ontvangen, als 10. John Talbot, vroeger bekend onder den naam van graaf van Shrewsbury in de 15de eeuw, en 20. James Fitz James, hertog van Berwick, bastaard van Jacobus II en Arabella Churchill, zuster van den hertog van Marlborough. Aan dezen hertog van Berwick hadden de Bourbons de kroon van Spanje te danken, ten gevolge van den slag van Alamanza, dien hij in 1707 won op de Engelschen, onder bevel van Ravigny, een Fransch uitgewekene. Het was eene sonderlinge omstandigheid, dat een Fransch leger onder bevel van een Engelschman slag leverde tegen een

Engelsch leger, onder bevel van een Franschman. Lord Clare heeft twee zonen nagelaten, die zonder nakomelingschap gestorven zijn, en de eenige representant van dit geslacht was Antoine Cesar de Choiseul Praslin, die in 1838 overleden is, en wiens zoon Theobald de Choiseul-Praslin, op eene zoo vreeslijk beruchte wijze zijn einde heeft gevonden.

SPANJE

Madrid, 2 sept. Gisteren hebben de vijf ex-ministers de eer gehad door de koningin in een laatste gehoor ontvragen te worden. De heer Pacheco heeft, alvorens het ministerie te verlaten, aan den hertog van Valencia eene mededeeling in den naam van H. M. gedaan, waarbij de hertog bevolen werd zijnen post te Parijs op nieuw te gaan aanvaarden. Zoodra een minister van buitenlandsche zaken benoemd zal zijn, zal de hertog van Valencia, naar men zegt, zijn ontslag indienen.

Madrid, 3 sept. Bij koninklijke ordonnantie wordt bevolen, dat alle buitenlandsche vertegenwoordigers van Spanje paspoorten kunnen afgeven aan alle Spaansche politieke uitgewekenen, die aanzoek mogten doen, om naar Spanje terug te keeren.

Bij eene andere ordonnantie wordt de heer Garcia Goyena benoemd tot minister van gratie en justitie.

De bataljons jagers, behoord hebbende tot het expeditie-corps in Portugal, zullen naar Katalonië op marsch gaan.

BELGIE

Brussel, 8 sept. De moordenaars van het plein St. Gery zijn nog niet bekend. Gisteren kwam een forsche kerel een gouden ketting te koop aanbieden bij den kashouder en goudsmid Dufour. Deze heer had hem kort te voren met 2 of 3 andere kerels op de markt zien swerven en liet hem nu onmiddellijk arresteren. Nadat hij verhoord was en er een onderzoek in zijne woning had plaats gehad, is de ketting vertoond aan den heer Evenspoel, die verklaard heeft, dat hij niet behoorde tot het bij hem gestolene. De gearresteerde persoon heeft van zijnen kant beweerd, dat hij dezen ketting reeds verscheidene jaren in zijn bezit heeft, zonder dat zijne familie zulks weet. Ondertusschen heeft men hem niet los gelaten maar in versterkte bewaring gehouden. Hij is een gewezen kanonnier, en heeft verschillende ambachten, onder anderen ook dat van slager uitgeoefend. Hij draagt denzelfden naam met een der betrokkenen in den zoo treurig vermaarden aanslag op de pastorie te Cortenburg. Ook de vrouw met het adres van de vermoorden, is niet losgelaten, maar zal wegens landlooperij terecht staan. De familie E. heeft zielmissen laten doen voor de beide dienstmeisjes, en zal hare weldadige handen van de ouders der slagtoffers niet aftrekken.

Binnenlandsche berichten.

's Gravenhage, 8 sept. Heden zijn voor het provinciaal hof van Zuid-Holland, burgerlijke kamer, de pleidooijen aangevangen in de zaak van burgemeester en wethouders der stad 's Gravenhage, tegen den heer N., als eigenaar van een huis, in deze stad gelegen. Het geldt daarbij de gewigtige vraag, of eigenaren van huizen oas verplicht zijn, de kaden en schoepingen, die zich voor hunne woningen of panden bevinden, te onderhouden. Heeren burgemeester en wethouders zijn, gelijk bekend is, in hooft beroep gekomen van het vonnis der arrondissements-regtbank van 's Gravenhage, van 19 juni 1846, waarbij zij niet verantwoordelijk zijn verklaard in hunnen eisel en veroordeeld in de kosten. De heer mr. Jochems heeft heden voor de appellanten het woord gevoerd en den inhoud van het bedoelde vonnis wederlegd. De heer mr. van Gigh sal heden over acht dagen voor den gezetmeerde optreden. De heer mr. Faber van Riemsdijk zal vervolgens den termijn van repliek waarnemen.

's Gravenhage, 9 sept. Naar men verneemt, is eene schikking getroffen tusschen den staat en de belanghebbenden en heeft de eerstgenoemde zich bereid verklaard, om aan zijne verplichtingen te voldoen, die mogten voortvloeien uit de wet van 29 nivôse XIIIde jaar (genaamd de zeven-kinderen-wet) en is mitdien de voorstelling van alle regtsgedingen, die het gevolg van die wet zijn geweest, geschorst. Waarschijnlijk zullen ten gevolge van dien maatregel alle verdere procedures worden voorgekomen.

Heden moest voor de arrondissements-regtbank ad-hier gediend hebben de zaak van den markies de Thouars, bij verstek veroordeeld ter zake van laater in gedrukte en verspreide geschriften. Op de aanmerking van den markies, dat hij nog niet ter zijner verdediging was voorbereid, is de behandeling zijner zaak, zonder verder uitstel, bepaald op maandag 18 oktober aanstaande.

Sedert de zoo onverwacht bekend geworden benoeming van den heer Schimmelpenninck tot gouverneur van Gelderland, betwijfelt men het aanblijven van den heer van Randwijck als minister niet meer. Men weet waarlijk tegenwoordig niet meer, waaraan te gelooven; de raadsbesluiten van gisteren worden door de grillen van heden omvergeworpen.

Niettemin loopt het gerucht nog altijd, dat de heer de la Sarras zal aftreden, en door van Randwijck vervangen worden. Zeker is het, dat eerstgenoemde herhaaldelijk op zijn ontslag heeft aangedrongen. De overgrote mogelijkheid echter om in ons postenlievend land, personen te vinden, welke genegen zijn, onder het tegenwoordig bewind, de hoogste betrekkingen te aanvaarden, kluistert, de eenmaal met eene portefeuille belaste mannen aan hunne zetels, op de wijze als vroeger de Spaansche galeislaven. Wie toch zou minister van binnenlandsche zaken willen worden?

Rotterdam, 9 sept. Wij vernemen, dat het dispositief van het antwoord aan de handelaren ter dezer stede door den minister van koloniën, op hun rekwest wegens den verkoop van het Banka-tin gegeven, luidt als volgt:

Heeft goedgevonden

Aan de adressanten te kennen te geven, dat het departement van koloniën zich tem eenem maal omgehouden acht, om eenig bepaald antwoord te geven op de door hen gedane vragen en verzoeken. (N. R. C.)

Haarlem, 7 sept. De vergadering der provinciale staten van Noord-Holland, welke, krachtens daartoe verleende magtiging des konings, op rege waren gescheiden, is heden alhier gehouden, en in deze bijeenkomst zijn de zaken, welke in behandeling waren gebragt, afgedaan.

Naar wij vernemen, heeft eene aan de staten gedane voordragt, betreffende het dragen der kosten van den Noorder IJ- en Zeedijk, tot welke behandeling de bijeenkomst voornamelijk bestemd was, tot eene zeer belangrijke discussie aanleiding gegeven; doch is dat voorstel ten slotte, met eene groote meerderheid, aangenomen.

Voorts hebben de staten besloten, eenige veranderingen te maken in het voor dit gewest goedgekeurde reglement op de uitoefening der kleine- of versch-haring- en kust-vischerijen, mitsgaders in de instructie voor de keurmeesters van het vischwant.

Eindelijk zijn gedeputeerde staten gemagtigd, om den weg, leidende naar het in aanbouw zijnde provinciale krankzinnigen-gesticht, te doen verbeteren. Geene verdere zaken ter behandeling overig zijnde, is de gewone bijeenkomst der staten voor dit jaar daarna gesloten.

Arnhem, 9 sept. Heden morgen heeft ons provinciaal gerechtshof uitspraak gedaan in de zaak van Johannes Antonius Mensink, tapper in Groenlo, beschuldigd van, voor de regtbank te Zutphen, in de zaak van den bekenden Jan ter Linde, een valsche getuigenis te hebben afgelegd.

In afwachting, dat wij in staat gesteld zijn het arrest in zijn geheel mede te deelen, geven wij daarvan hieronder den voornamen inhoud;

Het hof heeft in overweging genomen, dat Jan ter Linde, op de openbare toeregtiging den 2den dezer gehoord, heeft verklaard, hoe al zijne vroegere opgaven en voorgeseggen van vertrouwelijke kennis met Maria Wiegink te hebben gehad en de bedrijver van de op haar gepleegde verwondingen te zijn geweest, ten gevolge waarvan en logenachtig waren; tot welke leugenachtige opgaven hij, Jan ter Linde, bereid was geworden, door groot beloften hem door Elsinkhorst, Tersteeg, en Kruis gedaan, en door de drangredenen van den kapelaan Warnink, en den advocaat R. Keijers, niet tegenstaande hij dezen het logenachtige zijner verklaringen had medegedeeld;

dat aan deze verklaring van Jan ter Linde wel is waar in regten geen volledig geloof mag worden

gehecht, als niet onder eede afgelegd, maar dat zij dienen kan tot het op het spoor brengen en het bevestigen van daadzaken, welke van elders blijken; dat door de eenstemmige verklaring van een aantal getuigen bewezen wordt, dat Jan ter Linde op den 25sten juli niet ten huize van den beschuldigde Mensink kan geweest zijn, zoo als door dezen was opgegeven aan den regter te Zutphen; datmitsdien al wat de beschuldigde Mensink verklaard heeft aan de regtbank te Zutphen, op dien dag tusschen hem en ter Linde te zijn voorgevallen, ten eenenmale in valsche en logenachtig; dat dese verklaring geschied is met het doel om den regter te misleiden; dat valsche getuigenis, om strafbaar te wezen, hetzij voordeel hetzij nadeel, aan eenen beklagde moet hebben kunnen aanbrengen; dat, wel is waar, de bedoelde getuigenis van Mensink geen invloed kon hebben op de al-of-niet-schuldigverklaring aan laster van Jan ter Linde, maar dat zij evenwel geacht moet worden ten zijnen voordeele te zijn afgelegd, omdat zij strekken kon, hem en zijn handelingen in een meer gunstig daglicht voor te stellen, daar het voor den regter, bij het bepalen der straf op laster gesteld, van belang is, of de gelaaterde van goede of slechte bekendheid is; Dat alsoo eene getuigenis strekkende om verzachtende omstandigheden aan het licht te brengen, geacht moet worden ten voordeele van een beklagde te zijn afgelegd; Verklaart den beschuldigde Mensink schuldig aan het hem ten laste gelegde feit van valsche getuigenis, en veroordeelt hem tot eerooysverklaring en vijf jaren tuchthuisstraf.

Jongste nieuwstijdingen.

— Wat de kwestie van Italië betreft, schijnt zelve thans langs diplomatischen weg vereffend te zullen worden. Men spreekt thans niet meer, noch van eene landing van Engelsche troepen te Ancona, noch zelfs van het verschijnen van eene Engelsche vloot in de Adriatische zee, maar van onderhandelingen tusschen Engeland en Frankrijk om gemeenschappelijk een protest naar Weenen te zenden tegen het bezetten van Romeinsch gebied door Oostenrijksche troepen.

Het Spaansche ministerie is nog onvolledig, maar daar Salamanca de ziele is van het nieuwe kabinet, kan hij thans handelen. In afwachting van eene bijeenroeping der Cortes, aan welke hij, naar bevoegd wordt, het vraagstuk wil voorleggen van de eeroovering der koningin, heeft hij eene algemeene amnestie uitgevaardigd, welke aan vaderland voor alle staatkundige uitgeweken openzet, onverschillig van welke kleur. Deze amnestie strekt zich mede uit op Espartero en den graaf de Montemolin. En niettemin zijn de aanhangers van den graaf de Montemolin bijkans meester van geheel Catalonie.

— Te Londen heeft den 6den dezor eene talrijke meeting van katholieken plaats gehad, met het doel eener manifestatie ten voordeele van den paus en tegen het onrecht hem van de zijde van Oostenrijk aangedaan. De vergadering heeft verklaard, dat de paus de hoogachting der wereld verdiende wegens zijne verplichte staatkunde en zijne wijsheid. De vergadering heeft besloten al het mogelijke aan te wenden om den paus te schragen in zijne moeilijke omstandigheden, en heeft daartoe eene inschrijving geopend.

Advertentien.

Mijne veelgeliefde Echtgenoot, **C. M. L. C. ZIJNEN WARTEL**, is heden voorspoedig bevalven van eene Dochter.

KREDEW, **J. H. STREVEN**
den 8ten September 1847.
Genees-Heer en Verloskundige.

HARDERWIJK, den 8ten September 1847.
Heden beviel zeer voorspoedig van eenen Welgeschapen Zoon, **Vrouw A. H. de MEESTER**, geboren **VAN MEURS**, hartelijk geliefde Echtgenoot van
Mr. G. A. de MEESTER.

Aanbesteding.

Op Vrijdag den 24sten September 1847, des middags ten 12 ure, zal, op het Gouvernements-Gebouw te Arnhem, worden aanbesteed:

Het BOUWEN van vier TOLHUIZEN op den Straatweg van Doesborgh naar de Fransche grenzen bij Anhoft.

Het bestek ligt aan voornoemd gebouw, bij de Ambtenaren van den Waterstaat, en op de gebruikelijke plaatsen ter lezing.

AANBESTEDING.

Op Woensdag den 22sten September 1847, des middags om 12 ure, zal, op het Bureau van den Heer Majoor, kommanderende het Depôt-Bataillon van het 3de Regiment Infanterie, gevestigd in de Willem's kazerne, te Arnhem, in het openbaar, bij inschrijving, worden aanbesteed:

De benodigde AARDAPPELEN, voor de Menages van het 3de Regiment Infanterie, in Garnizoen te Arnhem, van af 1 October 1847 tot 30 Junij 1848.

De voorwaarden, op welke bovengenoemde aanneming zal plaats hebben, zullen ter lezing liggen, van heden af op het Bureau van den kommanderenden Officier van opgemeld Bataillon.

††† Men zal op Maandag den 20sten September 1847, des middags ten 12 ure, ten Huize van **J. P. FLORUSSSEN**, onder Arnhem, voor den tijd van 6 jaren **VERPACHTEN**: Ruim 6 Bunders **BOUWLAND**, op het Landgoed **Warnsborn**; en Ruim 2 Bunders **BOUWLAND**, behoorende tot het Landgoed **Sterrenberg**, gelegen in den **Reijenoord**, onder Arnhem.

Waaromtrent nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris **Mr. GERARD VAN BOK**, te Arnhem.

 HET GEMEENTE-BESTUUR VAN HERWEN EN AERDT maakt bekend, dat binnen de Gemeente **Lobith** zijn opgericht: vier **PAARDEN- BEESTEN- EN VARKENSMARKTEN**.

De **Eerste**: op den 29sten April; zullende, wanneer dese dag op eenen Zaterdag of Zondag invalt, dezelve gehouden worden des Vrijdags te voren;

De **Tweede**: altijd acht dagen na de eerste;

De **Derde**: op den 21sten October; zullende, wanneer dese dag op eenen Zaterdag of Zondag invalt, dezelve gehouden worden des Vrijdags te voren; en

De **Vierde**: altijd veertien dagen na de derde.

Dat alsoo, voor dit jaar, te **Lobith**, de eerste der Najaars-markten, zijn de **derde**, zal gehouden worden op **Donderdag den 25sten October**, en de tweede Najaars-markt, zijnde de **Vierde**, op **Donderdag den 4den November** aanstaande. **Lobith**, 28 Augustus 1847.

††† Na twee openbare veilingen, te houden in het Logement de **Zon**, te **Zevenaar**, des voormiddags ten elf ure, op **Donderdag den 30sten September** en **14den October 1847**, zullen, onder genot van hooggeld, in het openbaar worden verkocht:

Twee stukken **BOUWLAND** in het **Lentemorgen**, onder **Zevenaar**, Sectie H. No. 21, groot 1 Bunder, 55 Roeden en 20 Ellen, en No. 8, groot 2 Bunders, 30 Roeden en 40 Ellen.

De **ONAFGEDEELDE HELFT** van eene **WEIDE**, de **Luismaat**, op het **Roozen**, onder **Duiven**, Sectie A, No. 37, geheel groot 6 Bunders, 7 Roeden en 70 Ellen.

Alles in pacht bij den Heer **F. W. G. BÖTTCHER**, te **Zevenaar**.

Nadere inlichtingen te bevragen ten Kantore van **Mr. W. H. TAAIJ**, Notaris te **Arnhem**, als met de veilingen belast.

UIT DE HAND TE KOOP!

Eene **HUIZINGE**, waarin met het beste succes een **LOGEMENT** wordt gehouden, bezittende zes **BE-NEDEN- en drie BOVENKAMERS**, meest alle geplafonneerd en van **STOORPLAATSEN** voorzien, **KEUKEN**, annex **KOETSHUIS**, **DEEL**, **PAARDENSTAL**, **TUIN**, **BOUW** en **WEIDELAND**, alles bij elkan-der gelegen in een der volksrijkste Dorpen van **Gelderland**, onmiddellijk aan een **Straatweg**, een en ander ook zeer geschikt voor een particulier **HUIS** of **BUITENTJE**.

Nadere inlichtingen zijn, met **Vrachtvrije Brieven**, te bekomen, ten Kantore van den Notaris **VAN ITTERSUM**, te **Brummen**.

††† De **COMMISSIE** voor het **NATUUR- KUNDIG ONDERWIJS**, door het Genootschap: **Tot Nut en Vergenoegen** gegeven, berigt, dat hetzelfde weder aanvang zal nemen, op Maandag den 4den October aanstaande, des avonds ten half acht ure. — Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de Leden der Commissie, **S. P. SCHELTEMA**, **W. KNOPS**, **J. K. VAN DER BROEK**, **R. B. de ROOS** en **G. A. TIMMER**. **Arnhem**, 7 September 1847.

††† Die iets te vorderen heeft van, of ver- schuldig is aan de Nalatenschap van den Heer **H. MENTINK**, in 1843 te **Arnhem** overleden, gelieve daarvan vóór den 1sten October aanstaande opgave of betaling te doen ten Kantore van den Heer **F. P. A. KETELAAR**, Advokaat te **Arnhem**.

††† Degenen, welke door erfvolging ver- pen aanspraak te kunnen maken, op Nalatenschap van Wijlen den Heer **ODORUS JOHANNES ARENS**, Zoon van W. len de Echtelieden **JOHANNES JOSEPH ARENS** en **IDA** of **ALIDA VERMLIN FERMIN**, in leven 2de Commies aan het Ge- kantoor te **Arnhem** en aldaar op den 12den Au- gus 1847, overleden, gelieve zich met de- dige bewijsstukken, soo spoedig mogelijk, te ad- sereen of in persoon te vervoegen ten Kantore den Notaris **KOLFSCHOTEN**, te **Arnhem** (**Brieven franco**.)

††† Degenen, welke tot de Betrekking **VELDWACHTER** in de Gemeente **Her- en Aerd** wenschen mede te dingen, den uitgenoodigd, met overlegging der noodige scheiden, zich vóór den 12den September in pers- aan te melden, bij den heer Burgemeester te **Lobith** en wel in den loop van den voormiddag. Gegageerde ongehuwde Militairen hebben steeds meeste aanspraak.

††† **HOLLOWAY'S PILLEN** en **ZALF**. **Dr. J. M. Bonnet**, afdeeling 55, te **Ktn County op Prins Eduard's Eiland**, is openlijk voor den Vrederegter, de Heer **JOSEPH COFFIN**, te **Bay Fortune**, den 3den Septemb 1845 de volgende verklaring af:

»Dat het grootste gedeelte van zijn neus en v- hemette weggezwoeren waren, dat zijn aangezigt beenen bovendien met zweren van zulk een aard or- dekt waren, dat zij hem binnen kort het leven te den gekost hebben, indien hij (nadat hij alle ande Geneesmiddelen vruchteloos beproefd had) de **Pill- en Zalf van HOLLOWAY**, die hem volkomen ge- nezen hebben, niet gebruikt had.

Zijn, op **franco-aanvraag**, à contant te bekou- bij de Heeren **F. ROMEIJN**, **Fz.**, Depôthou- te **Arnhem**; den Heer **D. WILMERINK**, te **Do- borgh**, of aan het Hoofddepôt bij den Heer **J. VAN SANTEN KOLFF**, te **Rotterdam**, alsmede te **Londen**, **Strand 244**, **HOLLOWAY'S** Etabli- sement.

Algemeene Expeditie-Maatschappij.
Bij dese wordt ter al- gemeene kennis gebracht, dat de Heer **J. P. JONKE** voor de betrekking van Directeur van de bovengenoemde Maatschappij bedan- hebende, op heden daartoe is benoemd en aan- steld de Heer **J. P. JONKE** als Ord- mer van de Diligence-Diensten **Concordia** genaam- zaam bekend.
Amsterdam, 4 September 1847.
Nameus de Directie:
De Contrôleur,
W. VAN EIJS.

 Rijn-Stoomboot-vaart
KEULSCHE MAATSCHAPPIJ

DAGELIJSCHER DIENST
Van **Arnhem** direct naar **Keulen**, **Mainz**, **Mannheim**, **Strasbourg** en tusschen ge- legene plaatsen.
Vertrek van **Arnhem**, des morgens ten 6 ure (precies) om nog denzelfden avond te **Keulen** aan- komen.
Deze dienst sluit zich te **Duisburg** aan den **Rijn- Spoorweg** en biedt alzoo eene zekere ge- legentheid om tegen 8 uur 30 minuten des avond- te **Keulen** aan te komen, en met de om 9½ uur van- daar vertrekkende **Boat**, naar **Maatschappij** naar **Co- blenz**, **Mainz**, **Mannheim** en **Strasbourg** verder te kunnen reizen, wordende naar al dese plaatsen directe en **Personaal-Kaarten** afgegeven, welke groo- te voordeelen aanbieden.

Aankomst te **Arnhem** des avonds omstreeks zes ure, in correspondentie met den laatste Spoor- reih naar **Amsterdam** en **Diligences** naar **Nijmegen** en **Zutphen**.

Door deze gelegenheid is het mogelijk guderen van **Amsterdam** naar **Keulen** in twee, naar **Mainz** en **Frankfort** in drie, naar **Mannheim**, in drie en een halven, en naar **Strasbourg** in vier en een halven dag te veranderen.

Nadere inlichtingen, zoo ook het **Tarief** van de vrachten, in eens van **Amsterdam** tot **Strasbourg** en alle tusschen gelegene plaatsen, zijn te bekomen bij den ondergeteekende te **Arnhem**, de **Factorij** der **Nederlandsche Rijn-Spoorweg** te **Amsterdam** en door geueet het Rijk, aan de Kantoren van de **Algemeene Expeditie-Maatschappij** (**JONKER**, **Arnhem**, Junij 1847, **H. BUDE**, **G. J. Z.**

Waterhoogte te Arnhem.
Den 10 Sept. 2 El 3 Palm 5 Dufur gew. O. D. gov. 7 D
Te Arnhem, bij **C. A. THIEME**, Boekdrukker.